

En rest af dansk ret bliver stadig brugt på de Dansk-vestindiske Øer

Af ANTONIO AROCHO^{1,2}

Mens procesomkostninger og forsinkelser har fået mange domstole i hele U.S.A. og verden til at gennemføre og udvide brugen af mægling, voldgift, forhandling og andre måder at løse tvister på, har de stridende parter på Virgin Islands (herefter kaldet Jomfru-øerne) haft mulighed for civil konfliktløsning gennem forlig uden efterfølgende proces. Dommerne på Jomfru-øerne har længe været optaget af forlig af civile konflikter som et alternativt middel til konfliktløsning. Fra alle sider af retsvæsenet på Jomfru-øerne har forlig af civile konflikter berørt og vil fortsætte med at berøre den almindelige borger.

Emnet for denne artikel er forlig som en alternativ måde at løse konflikter på⁵ inden for rammerne af Jomfru-øernes Territorialdomstol. Forlig har som kilde historien,⁶ loven⁷ og retsreglerne⁸ og kan på visse punkter sammenlignes med den mæglingsproces,⁹ der blev brugt af procederende parter ved retstvister på Jomfru-øerne.¹⁰

Det er denne forfatters håb, at artiklen vil opmuntre advokaterne og dommerstanden i området ved det Caribiske Hav til at overveje forlig som et alternativ til proces, og at artiklen vil

1. Assistant Attorney General, Virgin Islands Department of Justice, St. Thomas, United States Virgin Islands. Tidligere judicial law clerk ved Territorialdomstolen på Jomfru-øerne, B.S.C., Rider College; Seton Hall University School of Law.

De synspunkter, der kommer til udtryk i artiklen, er alene forfatterens og ikke nødvendigvis Justitsministeriets eller Territorialdomstolens. Artiklen er blevet til gennem samtaler med dem, der virker ved Territorialdomstolen på Jomfru-øerne.

Antonio Arocho, P.O. Box 306953, VDS, St. Thomas, United States Virgin Islands 00803-6953.

2. Oversat af stud.jur. Dorte Højlund.

3. Se Enslin, ADR: »another acronym, or a viable alternative to the high cost of litigation and crowded court dockets? The debate continues ...«, 18 N.M.L. Rev. 1-47 (1988).

4. Se nedenfor i og ved note 12 og 19.

5. Forlig defineres som tilpasning og bilægelse af en tvist før proces på en venskabelig, (afslappet) måde med henblik på at undgå retssag. Black's Law Dictionary s. 262 (6th ed. 1979).

6. Se nedenfor i og ved note 34 til 40.

7. Se nedenfor i og ved note 42 til 47.

8. S. st.

9. Mægling defineres som den virksomhed, der udføres af en tredjemand mellem to stridende parter (under en proces) med det formål at overtale dem til at tilpasse sig eller bilægge deres tvist. Black's Law Dictionary s. 885 (6th ed. 1979).

10. Siden 21. juli 1992 har procederende parter ved Territorialdomstolen og Distriktsdomstolen på Jomfru-øerne haft muligheden for at mægle i alle civile konflikter i medfør af henholdsvis artikel 7 i Rules Governing the Territorial Court of the Virgin Islands, Virgin Islands Court Rules Annotated (1993) og LRCi artikel 3.2 of the District Court, Virgin Islands Court Rules Annotated (1993).

oplære advokaterne på Jomfru-øerne i dette unikke værktøj til konfliktløsning.¹¹

Jomfru-øerne og deres retssystem

Jomfru-øerne består af 68 øer dækkende 338 km². Øgruppen ligger på det nærmeste midt i det Caribiske Hav ca. 1920 km sydøst for Florida, U.S.A., og 64 km vest for øen Puerto Rico. De mere kendte af Jomfru-øerne er St. Thomas, 82 km²; St. Croix, 205 km²; og St. Jan, 51 km².¹² Hovedstaden, Charlotte Amalie, ligger på St. Thomas. De andre byer er Cruz Bay på St. Jan, og Christiansted og Frederiksted på St. Croix. Der bor ca. 112.000 mennesker på Jomfru-øerne, hvoraf 80% er af afrikansk oprindelse.¹³ Jomfru-øerne bliver styret efter bestemmelserne i den reviderede Organic Act of the Virgin Islands, der blev vedtaget af det føderale Repræsentanternes Hus i 1954.¹⁴ Beboerne på Jomfru-øerne blev amerikanske statsborgere i 1927. Selv om beboerne på Jomfru-øerne er amerikanske statsborgere, stemmer de ikke ved det amerikanske præsidentvalg, og deres repræsentanter i det føderale Repræsentanternes Hus er delegerede uden stemmeret, fordi området aldrig blev indlemmet i U.S.A.¹⁵

U.S.A. købte i 1917 Jomfru-øerne af Danmark for 25 mill. dollars.¹⁶ Før den danske besiddelse har herredømmet over øerne passeret Holland, Frankrig, Spanien, England og Malteserridderne.¹⁷ U.S.A. erhvervede øerne p.g.a. deres strategiske værdi, og som følge heraf var U.S.A. på dette tidspunkt ikke særligt interesseret i retsplejen, så længe den ikke greb ind i administrationen.¹⁸ Derfor respekterede de første love vedrørende retsplejen de eksisterende danske love, og alle de eksisterende domstole på de Dansk-vestindiske Øer bevarede indtil 1921.¹⁹

Med tiden skete der forandringer med domstolsorganisationen i området. I 1921 var den dømmende magt hos en distriktsdomstol, politiretter, ungdomsdomstole og en distriktsdomstolskommissær.²⁰ I henhold til 1921-bestemmelserne skulle politiretterne ligge i byen Charlotte Amalie på St. Thomas og i byerne Christiansted og Frederiksted på St. Croix.²¹ I 1936 blev Distriktsdomstolen udpeget til domstolen med generel kompetence og fik fuldstændig føderal jurisdiktion og specificeret lokal jurisdiktion.²² Den reviderede Organic Act fra 1954, områdets nugældende lov, henlagde yderligere dømmende magt på Jomfru-øerne i Distriktsdomstolen og i domstole nedsat ved lov.²³ Den erstattede de tre politiretter og ungdomsdomstolene med to byretter på St. Thomas og St. Jan.²⁴ I 1965 blev de to byretter forenet til en enkelt domstol kaldet

11. Abraham Lincoln, tidligere amerikansk præsident, skrev i 1850:

Discourage litigation. Persuade your neighbours to compromise whenever they can. Point out to them how the nominal winner is often a real loser in fees, expenses, and waste of time. As a peace-keeper, the lawyer has a superior opportunity of being a good man. There will still be business enough.

»The Writings and Speeches of Abraham Lincoln« 15 (P. Van Doren Stern ed. 1961).

12. 28 Encyclopedia Americana Virgin Islands 148 (1977).

13. The Universal Almanac 175 (1990).

14. Den reviderede Organic Act af 22. juli 1954, ch. 558, 68 Stat. 497 (nugældende version i 48 U.S.C. Section 1561 (1984)).

15. Se Jose A. Cabranes, Puerto Rico: »Colonialism as Constitutional Doctrine«, 100 Harv. L. Rev. 450, 454 (1986) (boganmeldelse) (anmelder J. Tourella, The Supreme Court and Puerto Rico: »The Doctrine of Separate and Unequal« (1985)). Se Smith v. Government, 375 F.2d 714, 6 V.I. 136 (tredje Cir. 1967), cert. Den. 386 U.S.

958 (1967); Government of the Virgin Islands v. Rijios, 285 F. Supp. 126, 6 V.I. 474 (D.V.I. 1968).

16. Se Convention Between the United States and Denmark, Cession of Danish West Indies, 4. august 1916, United States-Denmark, 39 Stat. 1706.

17. Se Merwin, »The U.S. Virgins Come of Age«, 3 V.I. Bar Journal 35 (1989) (indeholder en kort historisk oversigt).

18. 28 Encyclopedia Americana Virgin Islands 149 (1977).

19. The Organic Act af 3. marts 1917, section 2, 39 Stat. 171 (nugældende version i 48 U.S.C. Section 3924 (1984)).

20. 1921 Municipal Codes, Title I, ch. 1, Section 1.

21. S. st. Section 11.

22. 22. juni 1936, ch. 699, Section 25, 49 Stat. 1813.

23. 48 U.S.C. Section 1612 (1990).

24. St. s. Section 1611.

Jomfru-øernes byret²⁵ og i 1977 blev dens navn ændret til Jomfru-øernes Territorialdomstol.²⁶ Siden 1990'erne har Territorialdomstolen haft fuld jurisdiktion over alle civile og kriminelle sager i området.²⁷

Jomfru-øernes Distriktsdomstol er speciel, idet den ikke alene har kompetence som en amerikansk føderal domstol, men også fungerer som områdets skattedomstol og som midlertidig appeldomstol for Territorialdomstolen.²⁸ Et panel af dommere bestående af to dommere fra Distriktsdomstolen og én dommer fra Territorialdomstolen prøver ankesagerne fra Territorialdomstolen.²⁹ Distriktsdomstolens endelige afgørelse af ankesager fra Territorialdomstolen kan prøves ved den 3. føderale appelret.³⁰

Forlig af konflikter

Af alle de eksisterende sider af domstolssystemet på Jomfru-øerne og de tidligere Dansk-vestindiske Øer³¹ har forlig af civile konflikter i højeste grad berørt og vil fortsætte med at berøre »the daily lives of the man on the street« for ved forlig »... the judges are called upon not only to try to effect a reconciliation of the differences of the parties, but to administer to the gamut of human resources.«³²

I 1852 skrev pastor John P. Knox i sin fremstilling af retssystemet på de Dansk-vestindiske Øer, at alle civile søgsmål først blev forelagt Forligsdomstolen, muligvis den vigtigste institution dengang, således at parterne fik mulighed for at forliges i mindelighed og undgå retssag.³³ Pastor Knox tilføjede at:

»[a] party complaining, sends his complaint to one of the judges; upon which the complainant and defendant are both cited to appear at the next ordinary session. The judges, upon this, give their opinion, and seek to settle the difficulty by some amicable proposition. If this be acceded to, and signed by both complainant and defendant, and they must now abide by them without any appeal. If these terms are not kept, the sheriff at once proceeds to enforce their execution. If no reconciliation can be effected, the case goes up at once to the Town-court.«³⁴

Forligsdomstolen var sammensat af to dommere valgt hvert år blandt beboerne i området og byretsdommeren (d.v.s. fra den ret, der tager sig af de egentlige retssager), som kun var med for at give juridisk bistand, men ikke havde stemmeret.³⁵ Pastor Knox var så imponeret over Forligsdomstolen, at han roste den højt og var overrasket over, at den ikke var blevet introduceret i alle lande.³⁶

I *Clen v. Jorgensen*³⁷ fremhævede den føderale appelret retsprocessen, der var almindelig benyttet på de Dansk-vestindiske Øer og bemærkede, at alle sager var:

»... begun in what is called the reconciling court. To the judge of this court the parties submit their

25. 4 V.I.C. Section 3 (1966); 8. februar 1965, nr. 1291. Section 14, Sess. L. 1965, Pt. I, s. 11.
26. 4 V.I.C. Section 2 (1976); 9. september 1976, nr. 3876, Section 1, Sess. L. 1976, s. 187.
27. 4 V.I.C. Section 76(a); Se Resnick, »Recent Jurisdictional Development in the Court System of the Virgin Islands«, 16 North Carolina J. Of Int. L. & Commercial Regulation 631-639 (1991).
28. Section 22(a) i den reviderede Organic Act fra 1954, med ændring og vedtagelse af Jomfru-øernes lovgivende forsamling, ændret til 4 V.I.C. Section 76(a).
29. 48 U.S.C. Section 1613 (1990), ændret til, lov af 5. oktober 1984, Pub. L No. 98-454, 98 Stat. 1739.
30. S. st.
31. De Dansk-vestindiske Øer er navnet på Jomfru-øerne før 1917, hvor øerne var en dansk koloni.
32. Se Micheal, »Traffic Courts of the Virgin Islands«, 2 V.I. Bar Journal 33, 36-37 (1968).

33. John B. Knox, »A Historical Account of St. Thomas«, W.I. 166-171 (1852), genoptrykt under titlen »Knox Original History of the Danish West Indies Islands«, 1688-1848 (findes i the van Scholten Collection of the Enid M. Baa Library, St. Thomas, Jomfru-øerne).
34. Knox s. 168-169.
35. S. st.
36. S. st. s. 169. Ud af 383 sager, der blev forelagt Forligsdomstolen i 1849, blev der i 226 tilfælde indgået forlig i mindelighed, 10 sager var ikke egnede, 147 sager blev henvist til appeldomstolen, og ud af de anførte 147 sager blev kun 25 ført for en domstol. S. st.
37. 265 f. 120; 1 V.I. 497 (3rd Cir. 1920).

controversy quite informally, endeavors to reconcile their differences. In vindication of such informal judicial procedure it is interesting to learn that most of the litigation in these islands is successfully ended in this court. If, however, the judge fails to compose the controversy by process of reconciliation, ... the case is then transferred to the ordinary or district court. In this court the same judge sits (always in presence of two court witnesses, presumably representing the public) and hears the case without a jury ... oral evidence is seldom presented. The case is tried on written pleas ... [that] ... bear no resemblance in name or number to pleadings either at common law or under code practice. They contain a recital of what the parties regard to be the evidence bearing on their respective sides, supplemented by discursive argument ... When the pleadings end, the judge enters the court's judgment. From this judgment ... an 'appeal' was 'allowed' to the Supreme Court of Denmark. There the whole record was reviewed de novo, without regard to whether the proceeding below was in equity or at law, for, as we are informed, no such distinction existed.³⁸

Denne mulighed for forlig eksisterede på de Dansk-vestindiske Øer og dens arv fortsætter i dag på Jomfru-øerne. På nuværende tidspunkt er det muligt at forlige civile konflikter i mindelighed ved Territorialdomstolen uden at gribe til formel retsproces, men i modsætning til den gamle Forligsdomstol er det ikke påbudt at forligsbehandle alle tvister, før man anlægger sag.³⁹

Forligsprocessen ved territorialdomstolen

Forlig er en mulighed for før-proces, der står til rådighed for en part i en tvist. En part i en tvist kan til at begynde med anmode om forlig i stedet for at anlægge sag, eller parten kan ufrivilligt blive indkaldt af dommeren for Territorialdom-

stolen for at forlige tvisten.⁴⁰ Selv om begrebet forlig i juridiske kredse nogle gange forveksles og benyttes i flæng med mægling, er den største forskel mellem dem, at forlig er et før-processuelt værktøj, og at mægling benyttes under processen for at hjælpe ved løsning af konflikten. I modsætning til, hvad der gælder for mæglere, behøver en dommer ved et forligsmøde ikke nødvendigvis at forblive upartisk, men kan danne sig en mening omkring spørgsmålet, en mening der er ugunstig over for en af parternes standpunkt. Meningen kan komme til udtryk i bemærkninger og anbefalinger for at løse konflikten. Dommeren for Territorialdomstolen kan tilmed fremsætte henstillinger for løsning af konflikten. Dommeren ved et forligsmøde retter sig efter, hvad hun eller han tænker, ledet af principper om upartiskhed, lighed og retfærdighed.⁴¹

To vigtige pointer skal fremhæves vedrørende dommerens rolle i denne proces. For det første spiller dommeren almindeligvis en særligt aktiv rolle i bestræbelserne på at få parterne til i mindelighed at blive enige om en løsning. For det andet, når en sag er indbragt i forligsafdelingen af Territorialdomstolen, er dommeren, som leder forligstvisten, normalt ikke den dommer, der senere har sagen, hvis der skal føres proces. Der eksisterer imidlertid ikke nogen lov eller praksis, der forbyder dommeren, som har forsøgt at forli-

40. Enhver part i en sag af civilretlig karakter, som efter hans eller hendes opfattelse muligvis kan løses uden at bringe sagen for domstolene kan ansøge om forlig. Artikel 71 i the Rules Governing the Territorial Court., 5 App. V.I.C. IV R. 71 (1987). Hvis den for dommeren virker som en konflikt, der egner sig til løsning gennem forlig, skal han indkaldes til forlig, der forkyndes for indstævnte, og henvise ham til at møde op til et uformelt møde. S. st. På den anden side kan parter, der frivilligt møder sammen, indgive deres tvist til løsning gennem forlig, uden at der bliver indkaldt til forlig. S. st. ved artikel 73.

41. En dommer fra Territorialdomstolen, der behandler en forligssag, bestræber sig på at fremkalde en venskabelig løsning af konflikten, der er i overensstemmelse med loven. Artikel 72(a) i Rules Governing the Territorial Court of the Virgin Islands, 5 App. V.I.C. Section IV R. 72(a).

38. 265 f. s. 123-124.

39. 4 V.I.C. Section 141-142.

ge tvisten, at lede retten under den følgende sag - dette sker sjældent, bortset fra enkelte familieretlige tvister.

Dommeren er ikke bundet af loven eller beviserne.⁴² Målestokken er fornuft, common sense, rimelighed og moral. Når det virker, finder parterne en løsning, der stemmer med deres egentlige interesser og undgår dermed en strikt retsændelse, hvis alt- eller intet-løsninger kan forhindre genoprettelsen af forholdet mellem parterne. Om nødvendigt kan dommeren dels undersøge tvistens kendsgerninger ved spørgsmål til relevante personer eller ved at undersøge det sted, uenigheden angår, dels indkalde et vidne til et uformelt møde eller en formel afhøring og tilmed skaffe en udtalelse fra en sagkyndig.

Endvidere er hele forligsproccessen ganske uformel og helt overladt til dommerens skøn.⁴³ Mødet er ikke offentligt, og parterne giver almindeligvis møde enkeltvis, idet deres fjendtlige indstilling dels kan gøre det svært at afklare kendsgerningerne, dels kan skabe en atmosfære, der ikke bidrager til kompromis. Kun i ganske særlige sager bliver begge parter i en tvist indkaldt sammen.

Efter en indledende og sagsopklarende drøftelse anmoder dommeren sædvanligvis begge parter om at møde enkeltvis for at forklare deres opfattelse af sagen. Her er det igen vigtigt, at dommeren tillader parterne at fremlægge sagen fuldt ud, herunder de kendsgerninger, der måske er irrelevante for de juridiske spørgsmål, og at dommeren lytter med tålmodighed og forståelse. Dommeren må vinde parternes tillid og må optræde upartisk. Når den nødvendige tid er anvendt på det indledende stadium, foreslår dommeren almindeligvis et kompromis, hvor han sædvanligvis anbefaler flere forskellige mulighe-

der; parterne bliver rådet til at tænke over disse og overveje muligheden for yderligere indrømmelser.

I det sidste stadium af forligsproccessen fremlægger dommeren ofte et konkret løsningsforslag for parterne og opfordrer dem til at acceptere det. En part accepterer måske den andens sidste tilbud, eller begge accepterer måske dommerens forslag. Hvis en løsning nås, bliver den nedskrevet i form af et forligsresumé, en aftale eller afgørelse, og den bliver underskrevet af de stridende parter, således at løsningen får virkning som en endelig dom.⁴⁴ Dommeren vil formelt afslutte forligsproccessen, hvis det konstateres, at der kun er en lille chance for en venskabelig løsning af tvisten. Endvidere kan dommeren afslutte processen uden at tillade parterne at nå deres egne konklusioner, hvis indholdet af en foreslået aftale ville være stridende mod lov og ærbarhed.⁴⁵ Parterne kan anlægge civilt søgsmål, hvis forligsproccessen afsluttes uden succes.

En gennemgang af Territorialdomstolens Årsberetning⁴⁶ viser, at forligsproccessen ikke bliver udnyttet fuldt ud af de stridende parter og advokaterne, selv om processen kan være billigere, hurtigere og mere liberal end streng retsændelse, og kan være mindre stigmatiserende end at føre en retssag.⁴⁷

42. Artikel 72(a) i Rules Governing the Territorial Court.

43. Mødet foretages uformelt af dommeren på hans kontor. Artikel 72(a) i the Rules Governing the Territorial Court. Dommeren kan høre parterne og deres vidner og kan kræve forklaringer under ed, men er ikke bundet af bevisumiddelbarhedsprincippet. S. st.

44. Artikel 72(c) i the Rules Governing the Territorial Court, 5 App. V.I.C. Section IV R. 72(C)(1982).

45. En dommer skal bestræbe sig på at fremkalde en løsning af konflikten ved forlig, der er i overensstemmelse med loven. Artikel 72(a) i the Rules Governing the Territorial Court, s. st.

46. Annual Reports of the Territorial Court of the Virgin Islands, 1991 til 1994.

47. Warren Burger, tidligere retspræsident ved Højesteret i U.S.A., sagde engang:

People with problems, like people with pains, want relief, and they want it as quickly and inexpensively as possible.

Burger, »Our Vicious Legal Spiral«, 16 Judges Journal 22, 49 (1997).

Typer af tvister bedst egnet til forlig

I teorien kan det se ud som om, at næsten alle civile konflikter kan løses ved forlig. Hvilken type af sager, der er bedst egnet til forlig, vil afhænge af en række af praktiske hensyn: forholdet mellem parterne, hensynet til parternes relation efter et forligsmøde, spørgsmålet om hvorvidt direkte drøftelse mellem parterne er upraktisk eller har været prøvet og er mislykket samt sagens kendsgerninger.

Under hensyn til de praktiske overvejelser, der her er skitseret, kan nævnes nogle eksempler på den type af tvister, der er egnet til forlig: (1) tvister mellem naboer over støj, affald, anvendelse af grundstykker, børn o.s.v.; (2) tvister mellem forbrugere og lokale forretningsdrivende om varer og tjenester; (3) tvister mellem familie-medlemmer; (4) tvister mellem medarbejdere om private forhold, der forstyrrer arbejdsindsatsen; (5) tvister mellem udlejere og lejere; og (6) kontraktmæssige tvister.

Som følge deraf udgør forlig et konfliktløsningsalternativ til formel afgørelse i tvister, hvor retsanvendelse ikke er et tilfredsstillende redskab for parterne. Parterne ønsker f.eks. at fortsætte et privat eller forretningsmæssigt forhold, at begrænse offentlig omtale af tvisten, at begrænse omkostningerne eller at løse deres tvist hurtigt. På den anden side er forlig ikke hensigtsmæssig, hvis det er vigtigere for en part at skabe juridisk præcedens end at løse tvisten i stilhed, eller hvis en part er inkompetent, eller ikke ønsker at deltage i forlig.

Kritik

Fremgangsmåden ved forlig er ukendt for nogle af områdets advokater og kritiseres af andre. Kritikken samler sig om dommernes påståede tilsidesættelse af væsentlig lovgivning og forsøg på at gennemtvinge traditionelle samfundsværdier på bekostning af moderne juridiske begreber. De samme kritikere hævder yderligere, at dommerne gør dette ved at udsætte parterne for et socialt pres af en næsten tvingende eller autoritær karakter. Andre påstår, at dommerne ofte ikke

bekymrer sig om indholdet af en ordning, men med det samme prøver at gennemtvinge indbyrdes indrømmelser fra parterne uden at stille saglige og andre spørgsmål på en måde, der gør det muligt for parterne at danne sig en velorienteret mening. Mistillid til processen er også almindelig udbredt blandt borgerne og områdets advokater.

Forslag til at forbedre forligsprocessen

Denne forfatter anbefaler følgende for at opnå en mere effektiv forligsproces ved Territorialdomstolen:

1. At dommeren ikke udtrykker nogen opfattelse af det sandsynlige udfald af sagen under en proces. Giver dommeren udtryk for en opfattelse om juridiske eller bevismæssige spørgsmål, skal opfattelsen nævnes som en ud af mange faktorer, der skal tages i betragtning, og dommeren skal fremstille sin opfattelse som en foreløbig opfattelse alene baseret på de fremførte beviser.
2. Et systematisk og detaljeret uddannelsessystem for dommere bør etableres for at forbedre kvaliteten af forligsprocessen. Udviklingen af et uddannelsesforløb vil på længere sigt gøre forlig mere attraktivt for stridende parter og advokater.
3. Parterne i striden skal ikke omtales som sagsøger og sagsøgte, men skal omtales som »fremsetter«, vedrørende den part der tager initiativet til forlig, og »svarende« for den anden part, der deltager i forligsprocessen. Dette er nødvendigt for at undgå, at det får udseende af en fjendtlig handling og for at fremme en mere venskabelig atmosfære mellem parterne. Endvidere bør ethvert indlæg (f.eks. anmodning om forlig, svar o.s.v.) og officielle retsdokumenter (f.eks. samtykkeerklæring, forligsafgørelse o.s.v.) omtales på den førnævnte måde.
4. Ingen optegnelser over forligsprocessen eller mødet skal bevares af domstolen.

5. Forligsproccessen skal altid være genstand for fortrolighed, og parterne kan ikke ved en efterfølgende retssag anvende materiale fra forligsmødet – herunder synspunkter, meninger, erklæringer, indrømmelser, begæringer eller påberåbe sig en parts villighed til at finde en løsning på et særligt grundlag.
6. Medmindre der er aftalt andet, skal det ved lov forbydes den dommer, der har deltaget ved forligsproccessen, at medvirke ved enhver efterfølgende retssag.
7. Det skal ved lov forbydes parterne at foretage nogen handlinger under forligsproccessen for at iværksætte voldgiftsmæssige eller andre juridiske foranstaltninger, medmindre det efter parternes opfattelse er nødvendigt med sådanne skridt for at bevare rettigheder.

Konklusion

Begrebet forlig, der er gået i arv fra de Dansk-vestindiske Øers ret, har vist sin værdi gennem tiderne og er på en modificeret måde blevet et kerneelement i opbygningen af retssystemet på

U.S.A.'s mindste yderpost, de vestindiske Øer. Forlig betragtes ikke som et tilbageskridt eller en undertrykkende foranstaltning, tværtimod kan det, i de rette sager, være mere effektivt og retfærdigt. Forlig gør det muligt for beboerne på Jomfru-øerne at få nem adgang til domstolene og mulighed for at få en aftale i stand gennem kompromis. Problemerne ved forligsproccessen skal tages alvorligt, og forbedringer er nødvendige. På den anden side vil det være forkert at undervurdere værdien af forlig ved at overse de mange sager, hvor en dommer på grundlag af en fornødtig overvejelse af juridiske principper er i stand til at benytte sin viden, erfaring og sagkundskab til at bistå ved en venskabelig løsning af en tvist.

Endelig vil en større brug af forligsmuligheden af advokaterne på Jomfru-øerne give dommerne ved Territorialdomstolen mere tid til at koncentrere sig om de sager, der kræver, hvad højesteretsdommer Oliver Holmes engang kaldte »the magnificent deliberateness« ved en retssag.⁴⁸

48. Cuomo, »The Truth of the »Middle Way«« 39 Arbitration Journal 4 (1984) [den citerede bemærkning er sagt af dommer Holmes].